

Specjalizacja nauczycielska

Zajęcia przygotowujące i dające uprawnienia do nauczania przedmiotu "historia" we wszystkich typach szkół ponadgimnazjalnych (liceum ogólnokształcące, liceum profilowane, technikum, szkoła zawodowa) oraz pracy z młodzieżą we wszystkich placówkach edukacyjnych.

Forma zajęć:

- ćwiczenia – łącznie 96 h
- konwersatoria – łącznie 75 h
- praktyki w szkole – łącznie 40 h

Opis specjalizacji:

Specjalizacja nauczycielska jest specjalizacją zawodową. Jej ukończenie oznacza uzyskanie przez absolwenta uprawnień do nauczania przedmiotu historia oraz historia i społeczeństwo na wszystkich poziomach edukacji, we wszystkich typach szkół, a także pracy w innych placówkach edukacyjnych, opieki nad grupami w ramach różnych form wypoczynku zorganizowanego (kolonie, obozy) oraz organizowanie i prowadzenie kursów indywidualnych i grupowych.

Na efektywność pracy nauczyciela wpływ ma wiele czynników. Najważniejsze to oczywiście kompetencje merytoryczne, które kształtowane są podczas zajęć przewidzianych w podstawowym programie studiów oraz w ramach bloków tematycznych. Równie ważna jak opanowanie kompetencji merytorycznych jest jednak znajomość zasad pracy z uczniami znajdującymi się na określonym poziomie edukacji, tj. warsztatu pracy nauczyciela. Jego prawidłowe wykorzystanie stanowi w istocie klucz do efektywności, a więc do uzyskiwania zamierzonych osiągnięć, a co za tym idzie satysfakcji zawodowej, przy jednoczesnym ograniczeniu stresu związanego z wykonywaniem tego trudnego zawodu i uniknięciu efektu „wypalenia zawodowego” po kilku latach pracy.

Opanowanie warsztatu nauczyciela oznacza umiejętność stosowania w praktyce szkolnej wiedzy z zakresu dydaktyki przedmiotowej, psychologii, pedagogiki.

Celem zajęć specjalizacji nauczycielskiej jest umożliwienie studentowi opanowania wiedzy i umiejętności składających się na warsztat nauczyciela szkoły ponadgimnazjalnej kończącej się maturą. Dlatego do programu specjalizacji wprowadzone zostały zajęcia z psychologii, pedagogiki oraz dydaktyki przedmiotowej ujmowanej w różnych aspektach.

Podczas zajęć przewidzianych programem specjalizacji student nabywa wiedzę i umiejętności z zakresu:

- zasad organizacji i struktury współczesnej szkoły i edukacji historycznej na poziomie ponadgimnazjalnym
- celów edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym w zakresie przedmiotów: historia oraz „Historia i społeczeństwo. Dziedzictwo epok”
- planowania pracy z uczniami w taki sposób, by w trakcie zajęć edukacyjnych efektywnie realizowane były cele nauczania, a jednocześnie rozbudzane zainteresowania poznawcze uczniów oraz ich rozwój intelektualny (przygotowanie rocznego planu pracy dydaktycznej, budowa scenariuszy różnych typów lekcji, prawidłowy pod względem merytorycznym i metodycznym dobór metod i technik nauczania oraz środków dydaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem podręcznika)
- zasad i metod sprawdzania osiągnięć uczniów (badanie i ocenianie wyników pracy)
- zagadnień dotyczących psychicznego i emocjonalnego rozwoju młodzieży w wieku 15–19

lat

- współpracy i komunikacji z uczniem, zespołem uczniów, dyrekcją szkoły i członkami rady pedagogicznej, rodzicami
- zasad reagowania w sytuacjach trudnych wychowawczo
- zasad przeprowadzania egzaminu maturalnego i metod przygotowania uczniów do tego egzaminu
- celów edukacji uczniów niezdających egzaminu maturalnego z historii
- organizacji zajęć edukacyjnych poza szkołą (lekcja muzealna, lekcja w bibliotece, wycieczka historyczna, projekty)

Po zaliczeniu specjalizacji student:

- zna zapisy podstawowych aktów prawnych dotyczących praw i obowiązków nauczyciela, organizacji szkoły, edukacji historycznej w szkole ponadgimnazjalnej, przeprowadzania egzaminu maturalnego
- korzysta ze stron internetowych Ministerstwa Edukacji Narodowej i Centralnej Komisji Egzaminacyjnej
- rozumie cel wprowadzenia przedmiotu „Historia i społeczeństwo. Dziedzictwo epok”
- planuje pracę dydaktyczną z uwzględnieniem zapisów „Podstawy programowej kształcenia ogólnego” oraz potrzeb dydaktycznych i możliwości intelektualnych uczniów w różnych typach szkół
- dokonuje operacjonalizacji celów nauczania na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej
- selekcjonuje i porządkuje treści nauczania pod kątem omawianego zagadnienia
- zna i wykorzystuje metody nauczania–uczenia się w sposób dostosowany do celów lekcji oraz potrzeb i możliwości zespołu uczniów
- zna i stosuje środki dydaktyczne odpowiednie do zagadnienia i potrzeb klasy
- dokonuje wyboru podręcznika w sposób uzasadniony merytorycznie i metodycznie
- zna i stosuje procedury kształcenia u uczniów umiejętności: poruszania się w czasie historycznym (chronologia), poruszania się w przestrzeni historycznej (mapa, plan, przestrzeń rzeczywista)
- zna i stosuje procedury kształcenia u uczniów umiejętności uzyskiwania, analizy, selekcji, syntezy, porównywania i oceny wiarygodności informacji z różnych źródeł: źródło narracyjne, źródło normatywne, źródło ikonograficzne, źródło statystyczne i in.
- przygotowuje scenariusze różnych typów lekcji
- przygotowuje scenariusz lekcji muzealnej, plan wycieczki historycznej
- zna zasady utrwalania wiedzy i umiejętności uczniów, ich sprawdzania i oceniania
- opracowuje test nauczycielski
- obserwuje zachowania uczniów podczas procesu nauczania–uczenia się i optymalizuje metody pracy z zespołem pod względem efektywności
- potrafi nawiązać prawidłowy, nastawiony na współpracę, kontakt z uczniem, zespołem uczniów, innymi nauczycielami, rodzicami
- prawidłowo radzi sobie w trudnych wychowawczo sytuacjach
- zna problemy współczesnej szkoły: często pojawiające się u uczniów dysfunkcje (dysleksja, dysgrafia, dyskalkulia), patologie
- rozpoznaje problemy uczniów i potrafi na nie reagować

Metody i kryteria oceniania

Specjalizacja kończy się egzaminem ustnym z dydaktyki.

Wymagania egzaminacyjne:

- znajomość treści podręcznikowych
 - znajomość podstaw prawnych i zasad organizacji edukacji historycznej w szkołach ponadgimnazjalnych
 - znajomość podstaw prawnych i procedur przeprowadzania egzaminu maturalnego z historii
 - omówienie przygotowanego na egzamin autorskiego scenariusza lekcji w szkole ponadgimnazjalnej z wykorzystaniem wybranych metod i środków dydaktycznych
 - omówienie przygotowanego na egzamin autorskiego testu nauczycielskiego
- Metody i kryteria oceniania poszczególnych przedmiotów przewidzianych programem specjalizacji ustalają prowadzący.

Warunkiem zaliczenia całej specjalizacji jest zaliczenie:

- psychologia – konwersatorium: 15 h
- pedagogika – konwersatorium: 30 h
- dydaktyka historii – ćwiczenia: 45 h
- metoda prezentacji w edukacji ponadgimnazjalnej – ćwiczenia: 15 h
- dydaktyka przedmiotu „Historia i społeczeństwo. Dziedzictwo epok” – ćwiczenia: 30 h
- historiozofia i dzieje szkolnej edukacji historycznej (XIX–XX w.) – konwersatorium: 30 h
- zastosowanie technik informatycznych w nauczaniu historii – ćwiczenia: 6 h
- praktyka nauczycielska w szkole ponadgimnazjalnej – 40 h
- egzamin ustny z dydaktyki

Praktyki:

Praktyka w szkole ponadgimnazjalnej odbywa się na początku III semestru studiów (wrzesień–październik). Obejmuje 40 h, w tym 30 h hospitowanych i 10 h przeprowadzonych przez studenta. Opiekunem praktyki jest nauczyciel prowadzący. Jedną lekcję prowadzoną przez studenta – po wcześniejszym uzgodnieniu terminu – hospituje pracownik Zakładu Dydaktyki. Zaliczenie praktyki odbywa się na podstawie pozytywnej opinii nauczyciela-opiekuna i pozytywnej oceny hospitowanej lekcji przez pracownika Zakładu Dydaktyki.